

	ΦΡΑΣΗ	ΣΗΜΑΣΙΑ	ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ
1	casus belli	αιτία πολέμου	Η Τουρκία θα θεωρήσει ως casus belli την επέκταση των χωρικών υδάτων της Ελλάδας από τα 6 στα 12 μίλια.
2	de facto	εκ των πραγμάτων	Ο Κεμάλ πήγε στη Λωζάννη για την υπογραφή της Συνθήκης ως ο de facto αναγνωρισμένος ηγέτης της Τουρκίας.
3	de iure	εκ του νόμου	De iure αλλάζουν οι νόμοι για το ασφαλιστικό ή διευθετούνται άλλα ζητήματα της καθημερινής μας ζωής.
4	altera pars	η άλλη πλευρά	Αφού άκουσε τον συνήγορο του μηνυτή ο Πρόεδρος είπε: audiatur altera pars . Αντίστοιχη ελληνική φράση: «Μηδενί δίκην δικάσης πρίν άμφοϊν μϋθον άκούσης».
5	ex officio	από τη θέση, το αξίωμα κάποιου	Ο Διευθυντής ex officio ανέθεσε αρμοδιότητες στους καθηγητές.
6	ex cathedra	από καθέδρας, ως «αυθεντία	Η εποχή της διδασκαλίας « ex cathedra » έχει παρέλθει ανεπιστρεπτί.
7	in medias res	από τη μέση	Η αφήγηση στην Οδύσσεια του Ομήρου ξεκινά in medias res .
8	tabula rasa	άγραφη πλάκα	Το κάθε παιδί είναι μία tabula rasa όπου εγγράφονται οι επιρροές του περιβάλλοντος και οι νέες γνώσεις.
9	a posteriori	εκ των υστέρων	Οι εμπειριστές φιλόσοφοι θεωρούν ότι η γνώση είναι a posteriori , δηλαδή ότι γεννιόμαστε tabula rasa και στην πορεία μέσω των αισθήσεων κατακτούμε τη γνώση.
10	a priori	εκ των προτέρων	Αντίθετα με τους εμπειριστές, ο Πλάτωνας πίστευε ότι η γνώση είναι a priori , δηλαδή η ψυχή γνώρισε τις τέλειες πραγματικότητες ΠΡΙΝ μπει στο σώμα και στη διάρκεια της ζωής του τις ξαναθυμάται.
11	alter ego	ο άλλος εαυτός	Ο Αχιλλέας ήταν το alter ego του Πατρόκλου και ο Ηφαιστίωνας το alter ego του Μ. Αλεξάνδρου και ο Γρηγόριος του Μ. Βασιλείου.
12	in memoriam	εις μνήμην	Ο Ηρώδης ο Αττικός αφιέρωσε το Ωδείο που έκτισε στις πλαγιές της Ακρόπολης στη γυναίκα του Ρήγιλλα, in memoriam .

13	lapsus linguae	ολίσθημα γλώσσας	Η ψυχανάλυση ισχυρίζεται ότι το lapsus linguae αποκαλύπτει το ασυνείδητο. (Γλῶττα λανθάνουσα τ' ἀληθῆ λέγει).
14	lapsus calami	λάθος της γραφίδας	Το λάθος που συμβαίνει από αβλεψία στη δακτυλογράφηση ή στο τυπογραφείο ονομάζεται lapsus calami .
15	carpe diem	άδραξε τη μέρα	Ο καθηγητής πρότεινε στους μαθητές ν' αξιοποιούν την κάθε τους στιγμή, προβάλλοντας ως σύνθημα ζωής το « Carpe diem ».
16	mutatis mutandis	τηρουμένων των αναλογιών, με τις απαραίτητες αλλαγές	Ο Θεός αγαπά τον άνθρωπο, όπως ο πατέρας το παιδί του, mutatis mutandis .
17	mea culpa	δικό μου λάθος	Ο έντιμος πολιτικός οφείλει να παραδέχεται τα λάθη του και βρει το θάρρος να πει στη Βουλή τη φράση « mea culpa ».
18	modus vivendi	τρόπος ζωής	Η άσκηση και η ισορροπημένη διατροφή πρέπει να γίνει το modus vivendi για τον καθένα μας.
19	modus operandi	τρόπος λειτουργίας	Το modus operandi της στρατιωτικής μηχανής του Χίτλερ ήταν ο πόλεμος – αστραπή.
20	persona non grata	ανεπιθύμητο πρόσωπο	Ένας ακροδεξιός πολιτικός είναι persona non grata στα γραφεία των αριστερών κομμάτων.
21	persona grata	επιθυμητό πρόσωπο	Ο Λόρδος Βύρων έγινε δεκτός στο αγωνιζόμενο Μεσολόγγι ως persona grata .
22	verbatim	κατά λέξη	Ο συγγραφέας δημοσίευσε ένα κείμενο το οποίο ήταν verbatim αντίγραφο άρθρου ενός γνωστού δικηγόρου.
23	(sic) (= έτσι)	Το επίρρημα (sic) σημαίνει «ούτως» και χρησιμοποιείται όταν μεταφέρεται κείμενο ή λόγος τρίτου τονίζοντας πως η μεταφορά είναι πιστή.	Σε άρθρο έγκριτης εφημερίδας υπήρχε η πρόταση: «πολλοί (sic) περισσότεροι άνθρωποι».
24	prima facie	εκ πρώτης όψεως	Επειδή έχεις πολύ καλό γραφικό χαρακτήρα, το γραπτό σου προδιαθέτει θετικά τον αναγνώστη prima facie .
25	Passim (=σποράδην, σποραδικά)	Η ένδειξη passim σε ένα βιβλίο πληροφορεί ότι ένα θέμα βρίσκεται σε πολλά σημεία του κειμένου.	Βλέπε επίσης τις αιχμηρές κριτικές του Γεωργουσόπουλου, passim και, ειδικότερα, σελ. 202-206. Ε. Παπανούτσου, Αισθητική, σσ. 13-21 et passim .

26	scripta manent, verba volant (= τα γραπτά μένουν, τα λόγια πετούν)	Λατινική παροιμία που τονίζει την αξία του γραπτού κειμένου σε αντίθεση με τον προφορικό λόγο, ο οποίος μπορεί να αναιρεθεί.	Οι διαπραγματευτές ζητούσαν να καταγραφούν οι όροι της συμφωνίας και δεν δέχονταν απλές προφορικές υποσχέσεις, διότι ως γνωστόν scripta manent, verba volant .
27	s.o.s. (si opus sit)	αν χρειάζεται, αν υπάρχει ανάγκη Το s.o.s. δεν έχει σχέση και δεν πρέπει να συγχέεται με το σήμα έκτακτης ανάγκης sos.	Ο γιατρός, δίπλα στο φάρμακο που συνταγογράφησε, σημείωσε s.o.s. , που σημαίνει ότι το σκεύασμα είναι επικίνδυνο και πρέπει να χρησιμοποιηθεί μόνο μόνο αν παραστεί ανάγκη, μόνο αν είναι απολύτως απαραίτητο.
28	sine qua non	εκ των ων ουκ άνευ, απαραίτητη προϋπόθεση	Το πλούσιο λεξιλόγιο και η ορθή έκφραση είναι sine qua non προϋποθέσεις για έναν ρήτορα.
29	primus inter pares	πρώτος μεταξύ ίσων	Η Αίγυπτος είναι primus inter pares στον Αραβικό κόσμο.
30	urbi et orbi	και στην πόλη και στον κόσμο, δηλαδή παντού	Ο Πάπας στέλνει το αναστάσιμο μήνυμα από την πλατεία του Βατικανού urbiet orbi .
31	sui generis	ιδιότροπος, ιδιόμορφος	Ο Διονύσης είναι sui generis , δεν μένει ικανοποιημένος με τίποτα, πολύ ιδιότροπος άνθρωπος.
32	status quo	κατεστημένο, ισχύουσα κατάσταση	Κάποια status quo δεν αλλάζουν με ήπιες μεταρρυθμίσεις· ανατρέπονται μόνο με επανάσταση!
33	vs versus	εναντίον	Ο αγώνας Ολυμπιακός vs Παναθηναϊκός θα εξελιχθεί σε μεγάλο ντέρμπι.
34	terra incognita	άγνωστη γη, θέμα	Τα μαθηματικά είναι terra incognita για πολλούς μαθητές της θεωρητικής κατεύθυνσης.
35	moratorium	καθυστέρηση	Ένα moratorium χρέους μπορεί να οδηγήσει σε ολοκληρωτική ή μερική παύση πληρωμών του χρέους.
36	placebo	ψεύτικο φάρμακο	Η περίπτωσή της δεν περνάει με placebo . Χρειάζεται κανονική φαρμακευτική αγωγή.

